

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lestyán Sándor*

Cím: *A százéves árvíz háromnapos remurálma*

Forrás: *Friss Ujság*

Pén.

(Hely)

1938 III. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614 81

Hely

Idő

"1838"

Személy

Száz esztendővel ezelőtt, 1838. március 13-án, estefelé, hat óra után Pest városában félrevertik a harangokat és kétségbeesett, velőtrázó sikoltozásoktól volt hangos a mai Akadémia-épület környéke, az akkori Felsődunasor:

— *A Klopfinger háznál a Duna átszakította a gátat!*

A városi magisztrátus urai, a katonaság vezetői a veszélyeztetett helyre rohantak, szekerek vágattak elő minden irányból, a szekereken földet hoztak, meg köveket. *Lobogó fátylak kísérteties fényénél betömtek a gátot a rést, verejtékesen dolgozott minden építészember, a hatalmas folyót sikerült visszaszorítani a medrébe, de meddig? Csak órákra még! A Duna perceről-perere áradt, a szennyes hullámok emelkedtek, nőttek, fenyegettek, este nyolc óra után már csak egy centiméter hiányzott, hogy elérje a gát magasságát és fél kettőkor éjjel után a harangok ismét megszólaltak.*

Ezuttal nem volt segítség. A lakosság nagy részét álmából rángatta fel a harangzúgás, mely olyan volt, mintha temetésre szólna. Az volt! Temető lett Pest-Buda, az ország fővárosa. A Duna hullámai úgy nyeltek el a gátakat, mintha papírból épültek volna, s falánk szörnyeteg gyanánt rátörték a városra, hogy azt is elnyeljék. Három napig tartott a borzalom, ez a három nap Pest-Buda történetének legszomorúbb, legkéttségbeesőbb fejezete. Az árvíz nyomában mindenütt romlás, pusztulás, nyomorúság, éhség, hajléktalanság és halál támadt. Három napon át tengernek tűnt csaknem az egész város. Mikor az áradás elvonult, *nyomában nem maradt más, csak romhalmasz.* Isten esodája, hogy a jószívűek segítő keze és a polgárok lelkiereje, kitartása hozta magával, hogy az új élet mégis kivirágzott és az elpusztult város ismét felépülhetett.

Tél derekán zöldeínek a fák

Különös, furcsa tél volt, mely az árvízet-hozó tavaszt megelőzte. Mintha Isten esodái mutatkoztak volna meg a ritka jelenségekben. Az ország északi részében tél derekán már zöldült a fa és délen, tavasz elején, még hófúvás dühöngött, eltemetve utakat, hidakat.

A Duna decembertől kezdve folytonosan áradt. Március első napjaiban, esténként, már a Pest-Buda környéken lévő községek és falvak félrevert harangjait lehetett hallani a fővárosban. A szerencsétlenség az volt, hogy Pest alatt és Tolnán felül, ahol a Duna hármashágra szakad, megállt a jég. A hosszú hóesés következtében azután úgy megszilárdult, hogy amikor a felső jégek megindultak, nem tudták kinyomni a helyéből az alsó páncélt. *Megtörtlódott s néhol egészen a fenékgig állt a Duna jége.* Bécestől Esztergomig nem lehetett mást hallani, mint irtózatosszerűkiáltást.

A Váci- és Soroksári-gátnál kezdődött

Azon a végzetes március 13-i estén, amikor a veszedelem kitért, fenn, az úgynevezett Váci-gátnál érkezett a baj. Azzal majdnem egy időben a Soroksári-gátat is elsodorták a szennyes hullámok. Kétfelől, délről és északról tört a víz a városra: s a veszedelem az első éjszakán legnagyobb volt a pesti

dunapartí felszéken és a Ferencvárosban. Olyan gyorsan jött az árvíz, hogy a szerencsétlen polgá-

A belső városban folyik az életmentés.

roknak alig volt idejük a menekülésre. A vagyonok, az értékek megmentésére csak kevesen gondolhattak, mindenki örült, ha pusztá életét biztonságban érezhette.

Három napig tartott a szörnyűség, azaz az első három nap volt a legborzalmasabb. Március 14-re virradóra mintha megtorpant volna az áradás, de a kora délelőtti

órákban újra megerősödött. Ezúttal a Ferencváros és a Terézváros lett az áldozat. A földszintes házakat mindeütt ellepte s emeletmagasságig ért. Egyik pillanatról a másikra omlottak össze a házak, maguk alá temetve embert és állatot. A mentőesónakok nem sokat segíthettek, ezeket és ezeket kellett biztonságba helyezni. hol lett

volna annyi mentőesónak! Március 14-én este és éjszaka a Józsefváros is sorra került. Március 15-én délután 2 órakor mintha földrengés rázkódtatta volna meg az egész környéket, pokoli robajjal, zengéssel és zúgással megtört a jég Csepel szigeténél, de az áradás nem szűnt meg, csak a következő napon. Még a március 16-ra virradó éjszakán is kísértetiesen elnyújtott hangok ordítottak versenyt a széllel:

— *Hol van szükség segítségre?* A csónakosok között akadtak lelketlen gazemberek is, akik a fedél nélkül maradtakat hihetetlenül megszarolták. Előbújtak a pincékből patkányok módjára a zsványok és tolvajok is, akik raboltak és fosztogattak. Aztán már-